

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava**

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) v spojení s § 54 ods. 2 písm. k) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), vydáva na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa ustanovení zákona, podľa § 37 zákona a podľa § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

Z Á V E R E Č N É S T A N O V I S K O
(číslo 2191/2016-1.7/mo)

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

Evonik Fermas s.r.o.

2. Identifikačné číslo

31 578 896

3. Sídlo

976 13 Slovenská Ľupča 938

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

„Výroba biotenzidov - ramnolipidov“..

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je biotechnologická výroba ramnolipidov – bioproduktov technickej kvality, ktoré sú medziproduktmi určenými na ďalšie spracovanie u iných spracovateľov do konečných foriem určených pre zákazníka.

3. Užívateľ

Evonik Fermas s. r. o., 976 13 Slovenská Ľupča 938.

4. Umiestnenie

Kraj:	Banskobystrický
Okres:	Banská Bystrica
Obec:	Slovenská Ľupča
Katastrálne územie:	Slovenská Ľupča
Parcely č.:	1947, 1949, 1950, 1989/40, 1989/38, 1990/2, 2134/25 až 28

Navrhovaná činnosť bude umiestnená v priemyselnej zóne obce Slovenská Ľupča - Príboj, vo výrobnom areáli Evonik Fermas s.r.o. (parcely č. 1947, 1949, 1950, 1989/40, 1989/38) v existujúcich objektoch č. 311 (fermentačná hala), č. 500 (laboratórna budova) a č. 507 (nádržový dvor), ktoré sú v súčasnosti využívané na výrobu biotechnologických produktov a aj v nových objektoch, ktoré budú vybudované na pozemkoch navrhovateľa umiestnených mimo oploteného areálu (parcely č. 1990/2, 2134/25 až 28).

Pozemky, na ktorých je výrobný areál, parcely č. 1947, 1949, 1950, 1989/40, 1989/38 sú vedené ako zastavané plochy a nádvoria, pozemky mimo areálu, ktoré budú dotknuté novou výrobou, sú vedené ako ostatné plochy, parcela č. 1990/2 a orná pôda, parcely č. 2134/25 až 28.

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Predpokladaný termín začatia prevádzky	2016/2017
Predpokladaný termín ukončenia výstavby:	2017/2018
Predpokladaný termín začatia činnosti:	2018
Predpokladaný termín skončenia prevádzky:	nie je stanovený

V prípade ukončenia prevádzky budú prijaté opatrenia na vylúčenie rizík znečisťovania životného prostredia. Priestory objektu budú zabezpečené proti vniknutiu cudzím osobám. Odpady budú odovzdané na zhodnotenie alebo zneškodnenie oprávnenej osobe v súlade s platnými právnymi predpismi na úseku odpadového hospodárstva.

6. Stručný popis technického a technologického riešenia

Zámer je na základe požiadavky navrhovateľa a stanoviska MŽP SR spracovaný jednovariantne s prihliadnutím na požiadavky a kritériá technológie.

Plánovaná kapacita výroby:

- rok 2018 – 250 t
- rok 2019 – 500 t
- rok 2020 – 600 t.

Existujúce výrobné zariadenia, ktoré sa doteraz používali na výrobu aminokyselín, bude potrebné modifikovať na výrobu ekologických ramnolipidov podľa technologických požiadaviek novej výroby.

Na výrobu ramnolipidov bude použitý iba jeden „bioreaktor“, t. j. - fermentor FT11. Podmienky ramnolipidovej fermentácie sú špecifické iba pre predmetný produkčný kmeň (*Pseudomonas putida*) a technologická zmena na fermentore sa dá dosiahnuť nastavením vhodných parametrov na existujúcom zariadení s prepojením na existujúce rozvody surovín a ostatných príkrmov. Musí sa zohľadniť a zabezpečiť uzavreté používanie a zabránenie procesných krížových kontaminácií inými produktmi a zabrániť úniku GMO do životného prostredia v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 399/2005 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov, v znení zákonov č. 312/2008 Z. z., 86/2013 Z. z.

Na izoláciu produktu fermentácie sa nainštalujú nové separačné zariadenia v novom objekte. Výroba musí dodržiavať optimalizovanú predpísanú technológiu, energetické optimá, zamýšľané použitie už existujúcich zariadení a prispôsobené technologické podmienky zaručujúce najlepšiu zhodu s požadovanou kvalitou produktu s nízkym obsahom vedľajších produktov.

Technológia výroby

1. Skladovanie surovín

Na skladovanie surovín sa využijú existujúce aj nové skladovacie kapacity. Suroviny pre izoláciu ako je acetón, pomocné látky a medziprodukty budú skladované v novom nádržovom dvore, NaOH/KOH, kvapalný NH₃, budú skladované v objekte izolácie vo vyhradených nádržiach. Ďalšie suroviny, ako je odfarbovač, anorganické soli a pomocné látky pre fermentáciu, budú uložené v existujúcich skladoch alebo v novom objekte izolácie. Stáčacie miesto nových surovín (acetón) bude novovybudované, v zmysle platnej legislatívy.

2. Príprava inokula

Inokulum sa pripravuje v laboratóriách (objekt č. 500) čerstvé pre každú šaržu na trepačkách v sklenených Erlenmeyerových bankách na fyziologickej pôde s kvasničným extraktom a peptónom. Očkuje sa mrazenými ampulkami s kmeňom. Druhým krokom je príprava inokula v laboratórnych fermentoroch. Po predpísanej kultivácii a kontrole kvality sa inokulum uzavretým spôsobom preniesie do výroby a naočkuje do očkovacieho tanku (OT).

3. Príprava médií

Živé médiá (pôdy) pre fermentačnú výrobu sa pripravujú podľa predpísanej receptúry v zmiešavacích nádržiach v prípravni médií v objekte č. 311, odtiaľ sa prečerpávajú cez kontinuálny sterilizátor do vysterilizovaného produkčného fermentora (FT), ktorý sa doplní pitnou vodou cez kontinuálny sterilizátor. Príkrmové roztoky sa nariaďia na požadovanú koncentráciu a sterilizujú sa prietokovo na kontinuálnych sterilizátoroch alebo vsádzkovo vo vyhradených tlakových nádobách. Hlavným zdrojom uhlíka je nariadený glukózový (dextrózový) sirup.

4. Príprava prevádzkového inokula

Príprava prevádzkového inokula v existujúcom očkovacím tanku (OT) v objekte č. 311 sa uskutoční načerpaním nesterilnej pôdy, vysterilizovaním in situ injektovaním pary, schladením pôdy na kultivačnú teplotu a naočkováním inokulom. Vsádzková kultivácia v OT je zameraná na pomnoženie biomasy produkčného kmeňa, ktoré sa dosiahne vytvorením vhodného prostredia pre rast organizmov. Proces kultivácie prebieha za stáleho miešania, aerácie sterilným vzduchom a úpravy pH sterilnou čpavkovou vodou až do dosiahnutia požadovaných parametrov (optická hustota glukózy). Počas kultivácie v OT sa on-line sleduje teplota, pH a tlak.

5. Fermentácia

Pripravené prevádzkové inokulum z OT sa gravitačne premiestni do produkčného fermentora (FT) so sterilne pripravenou živnou pôdou. Na realizáciu biotechnologického procesu musí byť vytvorený systém poskytujúci vhodné prostredie pre požadované metabolické aktivity. Vsádzková (batch) kultivácia produkčného kmeňa pokračuje za stáleho miešania a prevzdušňovania za predpísaných kultivačných podmienok, zameraných na produkciu mikrobiálnej biomasy a v neskorších fázach na nadprodukcii ramnolipidov. Počas kultivácie sa podľa predpísaného profilu pridáva sterilný roztok zdroja uhlíka (glukózy) a príkrmové roztoky. Počas kultivácie vo fermentore sa on-line sledujú základné merané a regulované veličiny: teplota, pH, pO₂ (tlak kyslíka), tlak, otáčky miešadla, objemy pridávaných príkrmov, objem pridaného odpeňovača. pH sa upravuje čpavkovou vodou.

Proces fermentácie je sprevádzaný tvorbou peny, preto budú použité chemické a mechanické odpeňovače. Okrem toho ako penová bariéra bude inštalované mechanické separačné zariadenie. Po dosiahnutí požadovaných parametrov sa proces fermentácie ukončí, fermentačná pôda sa prečerpá do novej výrobnéj budovy na izoláciu.

6. Separácia biomasy a inaktivácia

Fermentačná pôda z fermentora bude inaktivovaná vo výmenníku tepla a prečerpaná do separátora na separáciu biomasy. Na separáciu možno bude použité pomocné médium, podľa výsledkov výskumného oddelenia. Odpadová inaktivovaná biomasa bude odvážaná do externého zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov (anaeróbia) na základe zmluvy.

7. Extrakcia a regenerácia rozpúšťadla

Roztok ramnolipidov sa v zbernej nádrži zmieša s čistiacimi pomocnými látkami. Následne je do suspenzie pridaný acetón a suspenzia sa premieša. Celkovo bude v systéme 40 ton acetónu (v 50 m³ nádrži). Celý proces čistenia ako aj následné kroky separácie s prítomnosťou acetónu sú vykonávané v dusíkovej atmosfére a odpadový plyn s parami acetónu je vedený na odlúčenie do práčky odpadových plynov. Acetón bude regenerovaný a bude sa vracat' späť do procesu extrakcie.

Nepoužiteľné rozpúšťadlo (po viacnásobnej regenerácii), podobne ako pevné zvyšky z extrakčného procesu, ktoré obsahujú zvyšky pomocného média ako aj zvyškový acetón, budú zneškodnené prostredníctvom oprávnených subjektov ako nebezpečný odpad.

8. Čistenie

Suspenzia produktu po extrakcii je podrobená vhodnému mechanickému prečisteniu. Odpadová voda sa bude vypúšťať cez kanalizačnú sieť odpadových vôd do čistiarne odpadových vôd (ďalej len ČOV).

9. Skladovanie a expedícia

Produkt bude skladovaný v skladovacom zásobníku v novom objekte izolácie. Do zásobníka môžu byť pridané konzervačné látky. Investor uprednostňuje nepoužívať konzervačné látky. Predbežné výsledky zo záťažových testov ukazujú, že pri vyšších koncentráciách majú ramnolipidy veľmi silné antimikrobiálne vlastnosti, čo naznačuje, že pravdepodobne nebude potrebné používať konzervačné látky. (To je ešte potrebné overiť). Ak bude potrebná konzervačná látka, uprednostnia sa menej nebezpečné látky, ako sú: organické kyseliny (kyselina benzoová /benzoan sodný, kyselina sorbová/sorban draselný a pod.) alebo fenoxyetanol. Iba v nevyhnutnom prípade sa ako konzervačné látky použijú izotiazolínony, iniciátory formaldehydu a / alebo parabény.

Expedícia produktu k zákazníkovi bude zabezpečovaná dopravnými cisternami. Cisterny budú plnené produktom na novovybudovanej čerpacej stanici, ktorej riešenie bude realizované pravdepodobne v kombinácii so stáčaním acetónu.

Technické riešenie

Pri výrobe ramnolipidov budú využité jestvujúce fermentačné zariadenia, ktoré budú doplnené o nové zariadenia.

1. Jestvujúce zariadenia

- a) Laboratórne zariadenia na prípravu inokula
- b) Prípravňa živných médií (rozmiešavacie nádrže, kontinuálne sterilizátory)
- c) Očkovacie fermentory (s miešaním, chladením, meraním a reguláciou)

- d) 1 ks produkčný fermentor (s miešaním, chladením, meraním a reguláciou)
- e) Zdroj a rozvody sterilnej čpavkovej vody
- f) Zdroj a rozvody sterilnej dextrózy
- g) Mechanické odlučovače peny

2. Nové zariadenia

Rozšírenie fermentačnej časti:

- a) Nádrže pre médiá
- b) Nádrž na odpeňovač
- c) Mechanické odpeňovacie systémy

Izolačná časť:

- d) Separátor biomasy
- e) Zariadenia na inaktiváciu biomasy a produktu
- f) Miešacie a zahrievacie zásobníky
- g) Zariadenie na regeneráciu rozpúšťadla
- h) Zariadenia na čistenie produktu (mechanické separačné techniky)
- i) Čerpacia stanica
- j) Skladovací zásobník
- k) Systém čistenia odpadových plynov (práčka odpadových plynov)
- l) Stáčacia/plniaca stanica (pre acetón, pomocné látky, produkt a odpady)
- m) Nádrže na odpady (biomasy, odpady s obsahom acetónu).

Práčka odpadových plynov (protiprúdová)

Princípom protiprúdovej práčky odpadových plynov je oddelenie nečistôt z plynnej fázy do kvapalnej fázy. Odpadový plyn prúdi hore cez náplňovú vrstvu, a dostane sa do kontaktu s dole prúdiacou kvapalinou, ktorá sa strieka zo zavlažovacieho systému umiestneného na vrchu veže. Účinnosť odstránenia je 95–99 %. Technické know-how zlepšuje účinnosť čistenia oproti klasickým sprchovacím vežiam. Dimenzovanie scrubra závisí na účinnosti odstránenia znečisťujúcej látky.

Rýchlostný prenos významne zvyšuje rozpustnosť znečisťujúcej látky, nižšia koncentrácia znečisťujúcej látky v kvapaline a vyšší kontaktný povrch.

Zariadenia a vybavenie novej haly bude upresnené v projekte pre stavebné povolenie. Zariadenia s obsahom horľavej látky budú riešené v Ex – prevedení (zariadenia pre prostredia s nebezpečenstvom výbuchu).

3. Kontrola procesov

Proces je v každom kroku monitorovaný, sledujú a regulujú sa nasledovné veličiny:

Príprava inokula

Off line: optická hustota, dextróza, teplota, mikrobiológia

Príprava médií

On line: objem, teplota, pH, tlak

Off line: dextróza

Očkovací fermentor (OT)

On-line: teplota, pH, tlak, pO₂

Off line: optická hustota, dextróza, mikrobiológia

Produkčný fermentor (FT)

On-line: teplota, pH, pO₂, tlak, dextróza, otáčky miešadla, objemy pridávaných príkrmov, vzdušenie, teplota a prietok chladiacej vody, odpadový plyn

Off line: optická hustota, dextróza, produkt, vedľajšie produkty, mikrobiológia

Izolačné procesy

pH, teplota, O₂, diferenciálny tlak, toky, váha, objemy.

Stavebné riešenie

V jestvujúcom objekte č. 311 - fermentácia sa uskutočňuje výroba aminokyselín, ktoré sa vyrábajú vo fermentačných tankoch. Technologické priestory fermentačnej haly sú voľne prepojené (neoddelené). Na jednotlivých podlažiach sú umiestnené taktiež pomocné priestory prevádzky. V rámci predmetnej stavby sa nezasahuje do vonkajšieho vzhľadu a hlavných nosných konštrukcií a nemení sa celkový účel využitia objektu.

Stavebné riešenie nového objektu izolácie

Stavba bude lokalizovaná mimo terajšieho oploteného areálu. Budúca stavba bude na parcelách vo vlastníctve investora, ktoré sú v súčasnosti ako orná pôda a ostatné plochy. Plánovanú plochu pre výstavbu je potrebné vyňať z pôdneho fondu.

Vzdialenosť staveniska od najbližšieho obydľia je cca 1 km. Pre plánovanú stavbu sa vybuduje nové pripojenie týchto objektov na existujúcu komunikačnú sieť areálu. V areáli sú vybudované všetky potrebné inžinierske siete s dostatočnou kapacitou pre využívanie novej stavby, avšak je potrebné vybudovať pripojenie plánovaných objektov novými prípojkami na jestvujúce inžinierske siete. Stavbou vznikajú nároky na záber poľnohospodárskej pôdy o ploche cca 3000 m². Izolačná časť bude prebiehať v novej výrobnéj hale.

Nový výrobný objekt s predpokladanými rozmermi cca 26,4 x 13,2 m (2 x 4 moduly, rozmer modulu 4 x 6,6 m x 2 x 6,6 m) bude jednopodlažný s jednotlivými technologickými plošinami, ktoré sú prístupné vnútornými schodiskami. Opláštenie obvodových stien a strešný plášť bude riešené z tepelnoizolačných sendvičových panelov s požiarou odolnosťou a na prízemí do úrovne cca 1,2 m parapetným zatepleným murivom.

V objekte sa budú nachádzať plošiny. Plošiny sú dimenzované na vlastnú tiaž, náhodné zaťaženie a zaťaženie technologickými zariadeniami. Najvyšší bod strechy je na kóte cca +21 m. Tuhosť konštrukcie zaisťujú zvislé zavetrovania vo všetkých štyroch obvodových stenách. Podlaha výrobného objektu bude s chemicky odolnou povrchovou úpravou a bude riešená ako havarijná nádrž.

K výrobnéj prevádzke bude patriť prevádzková budova s predpokladanými rozmermi cca 18,6 x 9,0 m, v ktorej bude umiestnený velín.

Výrobný objekt bude vybavený ZT, ÚK, VZT a elektroinštaláciou, vnútorným požiarom rozvodom a vonkajším požiarom suchovodom (na strechu), únikovými východmi v zmysle platnej legislatívy a bude napojený na všetky potrebné inžinierske a technologické rozvody. Využitá bude existujúca infraštruktúra jestvujúceho areálu s vybudovaním nových prípojk inžinierskych sietí.

Pre stáčanie surovín a plnenie produktu (horľavá kvapalina) je potrebné vybudovať nové prestrešené stáčacie miesto automobilových cisterien (pre jednu autocisternu) rozmerov 6,0 x 15,0 m v zmysle platnej legislatívy.

Súčasťou stavby bude vybudovanie nových obslužných komunikácií pre obsluhu plánovaných objektov pre nákladné automobily a pešiu obsluhu pracovníkov.

Prepojenie jestvujúcich objektov s novými plánovanými objektmi bude novými potrubnými trasami po jestvujúcich potrubných mostoch a v nevyhnutnom rozsahu sa vybudujú aj nové potrubné mosty.

V rámci stavby bude vybudované nové oplotenie rozšíreného areálu.

Vykurovanie objektu bude zabezpečené napojením na existujúce rozvody z existujúceho zdroja tepla.

Z hľadiska riešenia protipožiarnej bezpečnosti stavby je výrobný objekt posudzovaný v zmysle vyhlášky č. 96/2004 Z. z. (Zásady protipožiarnej bezpečnosti pri práci s horľavinami) ako prevádzkareň s horľavými kvapalinami, pretože v dotknutej technológii sa spracováva horľavá kvapalina (acetón).

V susedstve objektu izolácie bude lokalizovaný vonkajší prevádzkový sklad horľavých kvapalín (nádržový dvor) s objemom skladovacích nádrží cca 50 - 100 m³.

V zmysle splnenia požiadaviek vyhlášky musí prevádzkareň s horľavými kvapalinami ako aj prevádzkový sklad horľavých kvapalín tvoriť samostatné požiarne úseky.

Konštrukcie budú realizované podľa požiadaviek Vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 96/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú zásady protipožiarnej bezpečnosti pri manipulácii a skladovaní horľavých kvapalín, ťažkých vykurovacích olejov a rastlinných a živočíšnych tukov a olejov a budú pozostávať z nehorľavých konštrukčných prvkov druhu D1 a budú spĺňať požiadavky na požadovanú požiaru odolnosť.

Prevádzkareň s horľavými kvapalinami musí byť vybavená havarijnou nádržou, ktorá zachytí 60% objemu horľavých kvapalín v technológii, resp. minimálne objem najväčšej nádrže. Predpokladaný objem horľavých kvapalín v technológii bude najviac 100 m³, resp. objem najväčšej nádrže technológie.

V prevádzkovom sklade (nádržovom dvore) sa predpokladá umiestnenie dvoch skladovacích nádrží o objeme cca 50 m³ (max. 40 m³ acetónu) a 100 m³ (40 m³ vodnej disperzie a 40 m³ acetónu) a aj tento bude vybavený havarijnou nádržou, ktorá zachytí 75% objemu horľavých kvapalín v nádržiach alebo objem najväčšej skladovacej nádrže.

Na základe týchto skutočností bude v priestore výrobného objektu riešená záchytná nádrž, vytvorená nepriepustnou podlahou s obrubou po obvode, ktorá zachytí 5% objemu horľavých kvapalín v technológii (najmenej 2 m³) a bude zvedená cez kontinuálne účinný kvapalinový uzáver do havarijnej nádrže skladu s objemom zodpovedajúcim 75% skladovacej kapacity.

Technológia ako i prevádzkové nádrže sa pre zamedzenie úniku horľavých pár predpokladajú inertizovať tak, aby v danom priestore nevznikla Zóna 2, t. j. aby nebolo potrebné budovať výfukové plochy v obvodových konštrukciách.

Objekt bude vybavený systémom EPS so samočinnými hlásičmi, kombinovaný aj s tlačidlými hlásičmi požiaru v zmysle štandardu firmy EVONIK vo všetkých priestoroch s výskytom horľavých kvapalín.

Prevádzkareň s horľavými kvapalinami ako aj uzatvorený sklad horľavých kvapalín je potrebné vetrať prirodzeným, resp. núteným prevádzkovým vetraním. Odporúča sa ich vybaviť aj havarijným vetraním spúšťaním od detekcie plynu.

V rámci predmetnej stavby je potrebné vybudovať nové stáčacie miesto acetónu a plniace miesto produktu pre jednu automobilovú cisternu s objemom 20 m³, ktoré musí vyhovovať požiadavkám vyhlášky č. 96/2004 Z. z. Konštrukcie budú v zmysle požiadaviek vyhlášky riešené z nehorľavých konštrukčných prvkov druhu D1. Plocha pre plnenie bude riešená ako záchytná nádrž s požadovaným objemom 5% objemu autocisterny t.j. cca 1 m³, ktorý bude tvoriť zberný kanál po obvode plniaceho miesta. Táto záchytná nádrž bude zvedená do havarijnej nádrže plniaceho miesta o objeme najmenej 20 m³, ktorá bude tvorená podzemnou nepriepustnou betónovou nádržou. Pre jedno plniace miesto je najmenšia požadovaná odstupová vzdialenosť od plánovaných objektov 10,4 m.

Ďalej sa v rámci stavby vybuduje vonkajší zastrešený nádržový dvor s predpokladanými rozmermi 19 x 20 m, v ktorom budú umiestnené skladovacie zásobníky (pomocné látky, acetón), prevádzkové nádrže (čistenie s pomocnými látkami a acetónom) a nádrže na medziprodukty, ktoré budú umiestnené v havarijnej nádrži s objemom nadimenzovaným v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú

podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd a v súlade s vyhláškou MV SR č. 96/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú zásady protipožiarnej bezpečnosti pri manipulácii a skladovaní horľavých kvapalín, ťažkých vykurovacích olejov a rastlinných a živočíšnych tukov a olejov.

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

1. Vypracovanie zámeru/správy o hodnotení

ZÁMER navrhovanej činnosti „Výroba biotenzidov - ramnolipidov“ spoločnosti Evonik Fermas s.r.o., 976 13 Slovenská Ľupča 938 vypracovala v decembri 2015 firma NOVING s.r.o., Nám. SNP 323/8, 972 71 Nováky. Správnosť údajov potvrdili svojim podpisom oprávnení zástupcovia navrhovateľa Dr. Karl Ludwig Weber, konateľ spoločnosti, Ing. Milan Veis, prokurista spoločnosti a Ing. arch. Juraj Kiaba, oprávnený zástupca spracovateľa zámeru, firmy NOVING s.r.o.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) na základe odôvodnenej písomnej žiadosti navrhovateľa Evonik Fermas s.r.o. zo dňa 24. 06. 2015 a jej doplnení listom zo dňa 01. 07. 2015 upustilo od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti „Výroba biotenzidov - ramnolipidov“ v súlade s ustanovením § 22 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) listom č. 5936/2015-3.4/mo zo dňa 02. 07. 2015 a zároveň navrhovateľa upozornilo, že pokiaľ z pripomienok predložených k zámeru podľa § 23 ods. 4 zákona vyplynie potreba posudzovania ďalšieho reálneho variantu navrhovanej činnosti, zohľadní sa táto skutočnosť v ďalšom konaní podľa tohto zákona..

Navrhovateľ Evonik Fermas s.r.o., 976 13 Slovenská Ľupča 938 doručil na MŽP SR dňa 25. 01. 2016 podľa § 22 zákona zámer navrhovanej činnosti „Výroba biotenzidov - ramnolipidov“.

MŽP SR, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 a § 2 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. k) zákona, začalo podľa § 18 zákona č. 17/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov správne konanie vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie, dňom doručenia zámeru navrhovateľom.

Navrhovaná činnosť podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) patrí podľa prílohy č. 8, zaradená

do kategórie 4. Chemický, farmaceutický a petrochemický priemysel,

- **položka č. 3.** Chemické prevádzky, t.j. prevádzky na výrobu chemikálií alebo skupín chemikálií alebo medziproduktov v priemyselnom rozsahu, ktoré sú určené na výrobu:
 - **bod 3.1.** základných organických chemikálií, ako sú:
 - **písm. k)** povrchovo aktívne látky a sulfooktany, kde je zákonom určené povinné hodnotenie bez limitu.

2. Rozoslanie a zverejnenie zámeru/ správy o hodnotení

MŽP SR zaslalo zámer na zaujatie stanoviska listom č. 2191/2016-3.4/mo, zo dňa 27. 01. 2016 v súlade s § 23 ods. 1 zákona nasledovným subjektom: *dotknutým orgánom* (Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici, Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresný úrad Banská Bystrica, odbor krízového riadenia, Okresný úrad Banská Bystrica, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Okresný úrad Banská Bystrica, pozemkový a lesný odbor, Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru) *rezortnému orgánu* (Ministerstvo hospodárstva SR), *povoľujúcemu orgánu* (Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly) a *dotknutej obci* Slovenská Ľupča. O vyjadrenie požiadalo aj odbor environmentálnych rizík a biologickej bezpečnosti MŽP SR.

MŽP SR zverejnilo oznámenie o predložení zámeru a zámer na webovom sídle MŽP SR na adrese: www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/vyroba-biotenzidov-ramnolipidov. MŽP SR zároveň požiadalo (list č. 2191/2016-3.4/mo, zo dňa 27. 01. 2016) dotknutú obec, aby podľa § 23 ods. 3 zákona do 3 pracovných dní od doručenia zámeru informovala o ňom verejnosť na úradnej tabuli obce najmenej na dobu 21 dní od zverejnenia informácie o jeho doručení a zároveň oznámila, kde a kedy možno do zámeru nahliadnuť, v akej lehote a kde môže verejnosť podávať pripomienky.

Po podrobnom posúdení stanovísk k navrhovanej činnosti „Výroba biotenzidov - ramnolipidov“ doručených podľa § 23 zákona, zvážením úrovne spracovania zámeru vzhľadom na charakter, rozsah a vplyvy navrhovanej činnosti v spolupráci s rezortným orgánom a povoľujúcim orgánom MŽP SR podľa § 32 zákona určilo, že **správu o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie nie je potrebné vypracovať**.

Na ďalší postup hodnotenia sa primerane použili ustanovenia § 33 až 39 zákona. V ďalších krokoch procesu posudzovania bude zámer plniť funkciu správy o hodnotení.

MŽP SR oznámenie o upustení od vypracovania správy o hodnotení zaslalo (list č. 2191/2016-3.4/mo, zo dňa 29. 02. 2016) navrhovateľovi, dotknutej obci, rezortnému orgánu, dotknutým orgánom a povoľujúcemu orgánu. V oznámení MŽP SR požiadalo dotknutú obec, aby podľa § 34 ods. 1 zákona **do 3 pracovných dní** od doručenia oznámenia informovala o tom verejnosť a zároveň verejnosti oznámila, kedy a kde je možné do zámeru/správy o hodnotení nahliadnuť, robiť z neho výpisy, odpisy, alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie a zároveň uviedla, v akej lehote môže verejnosť podávať pripomienky a označila miesto, kde sa môžu podávať.

Zároveň MŽP SR požiadalo dotknutú obec, aby podľa § 34 ods. 2 zákona zabezpečila po dohode a v spolupráci s navrhovateľom verejné prerokovanie navrhovanej činnosti a zároveň upozornila, že termín a miesto verejného prerokovania navrhovanej činnosti je dotknutá obec povinná, podľa § 34 ods. 3 zákona, oznámiť najneskôr 10 pracovných dní pred jeho konaním, a aby prizvala naň okrem verejnosti aj zástupcov MŽP SR, rezortného orgánu a dotknutých orgánov. Ďalej má dotknutá obec v spolupráci s navrhovateľom za povinnosť podľa § 34 ods. 4 zákona vyhotoviť záznam a doručiť ho MŽP SR do 10 pracovných dní od verejného prerokovania.

Obec Slovenská Ľupča (list č. 237/2016, zo dňa 25. 02. 2016, doručené na MŽP SR dňa 03. 03. 2016) oznámila, že informovala verejnosť o doručení zámeru navrhovanej

činnosti „Výroba biotenzidov - ramnolipidov“ zverejnením na úradnej tabuli obce dňa 02. 02. 2016 (zámer bol doručený obci dňa 01. 02. 2016) a aj na webovom sídle obce www.slovenskalupca.sk najmenej po dobu 21 dní a zároveň oznamuje, že informovala verejnosť kedy a kde je možné do zámeru nahliadnuť, v akej lehote môže verejnosť podávať pripomienky a miesto, kde môžu pripomienky podávať.

Zámer bol k dispozícii verejnosti k nahliadnutiu na Obecnom úrade v Slovenskej Ľupči, v kancelárii oddelenia výstavby a životného prostredia v čase stránkových hodín po dobu 21 dní od zverejnenia informácie o jeho doručení.

V zákonom stanovenej lehote neboli doručené žiadne pripomienky verejnosti.

3. Prerokovanie zámeru /správy o hodnotení s verejnosťou

Obec Slovenská Ľupča zverejnila dňa 07. 03. 2016 Oznámenia o upustení od vypracovania správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie navrhovanej činnosti „Výroba biotenzidov - ramnolipidov“ na obecnej tabuli a aj na webovej stránke obce www.slovenskalupca.sk po dobu 30 dní od zverejnenia informácie o jeho doručení – do 07. 04. 2016. Obec oznámila, že zámer navrhovanej činnosti „Výroba biotenzidov - ramnolipidov“ je k dispozícii verejnosti k nahliadnutiu na Obecnom úrade v Slovenskej Ľupči a zároveň oznámila, že si verejnosť môže robiť z neho výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie v čase stránkových hodín na Obecnom úrade v Slovenskej Ľupči, v kancelárii oddelenia výstavby a životného prostredia.

V zákone stanovenej lehote neboli doručené žiadne pripomienky verejnosti.

Verejné prerokovanie navrhovanej činnosti podľa § 34 zákona sa uskutočnilo dňa 06. 04. 2016 v Kinosále Miestneho kultúrneho strediska v Slovenskej Ľupči na základe pozvánky Evonik Fermas s.r.o. zo dňa 15. 03. 2016, ktorá bola zaslaná všetkým účastníkom procesu posudzovania - zástupcom dotknutých orgánov, rezortného orgánu, príslušného orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutej obci. Obec Slovenská Ľupča informovala verejnosť o verejnom prerokovaní navrhovanej činnosti „Výroba biotenzidov - ramnolipidov“ na úradnej tabuli obce a aj na webovom sídle obce www.slovenskalupca.sk v termíne od 21. 03. 2016.

Podľa záznamu z verejného prerokovania, ktorý bol spolu s prezenčnou listinou doručený na MŽP SR dňa 18. 04. 2016, sa verejného prerokovania zúčastnili zástupcovia navrhovateľa a zástupkyne obce Slovenská Ľupča. Zástupcovia verejnosti alebo iných dotknutých inštitúcií sa verejného prerokovania nezúčastnili.

Na verejnom prerokovaní Ing. Juraj Dřevojánec oboznámil prítomných s navrhovanou činnosťou „Výroba biotenzidov - ramnolipidov“. Zo strany verejnosti neboli na verejnom prerokovaní vznesené žiadne pripomienky k navrhovanej činnosti.

Záznam zapísala Ing. Eva Zajacová, špecialista ESH, Evonik Fermas s.r.o. a podpísali ho za Evonik Fermas s.r.o. Dr. Karl-Ludwig Weber, generálny riaditeľ, Ing. Juraj Dřevojánec, prokurista a za obec Slovenská Ľupča Ing. Miroslav Macák, starosta obce.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení/zámeru

Na základe požiadavky MŽP SR listom č. 2191/2016-3.4/mo, zo dňa 27. 01. 2016, boli k zámeru doručené v termínoch podľa § 23 ods. 4 zákona nasledujúce stanoviská:

- **Ministerstvo hospodárstva SR, Bratislava, (list č. 15812/2016-3200-10230, zo dňa 12. 02. 2016, doručené na MŽP SR dňa 17. 02. 2016)**

uviedlo k zámeru navrhovanej činnosti nasledovné pripomienky, resp. odporúčania:

- počas výstavby zabezpečiť systém kontroly stavebných mechanizmov a dopravných prostriedkov na zamedzenie únikov ropných látok do horninového prostredia a následne do podzemných vôd,
- zabezpečiť minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov pracujúcich v potenciálne výbušnom prostredí, nakoľko sa v prevádzke budú nachádzať horľavé kvapalné látky,
- na skladovanie nebezpečných látok a nebezpečných odpadov používať len vyhradené priestory a všetky vzniknuté odpady odovzdávať len osobám oprávneným na nakladanie s odpadmi
- zabezpečiť dodržiavanie limitných hodnôt pre prašnosť, hluk a vibrácie,
- realizovať všetky opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti uvedené v zámere.

Údaje o celkovom zhodnotení vplyvov navrhovanej činnosti a rámcových opatrení na zmiernenie alebo kompenzáciu nepriaznivých účinkov považuje za dostatočné a odporúča rozhodnúť o jeho schválení v kontexte s ostatnými stanoviskami.

- **Ministerstvo životného prostredia SR Bratislava, Odbor environmentálnych rizík a biologickej bezpečnosti (list č. 6115/2016, zo dňa 02. 02. 2016)**

Vo svojom stanovisku uvádza, že vzhľadom na pôsobnosť odboru, nemá k zámeru navrhovanej činnosti pripomienky.

- **Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica (list č. 3123-5087/47/2016/Jed, zo dňa 15. 02. 2016, doručený na MŽP SR dňa 22. 02. 2016)**

V stanovisku k zámeru uvádza, že na základe porovnania navrhovanej činnosti s nulovým variantom, považuje jej realizáciu za environmentálne prijateľnú a nemá námietky k realizácii zámeru za predpokladu dodržania všetkých požiadaviek vyplývajúcich z platných právnych predpisov v oblasti životného prostredia a použitím technológií, ktoré zodpovedajú technikám BAT.

Zároveň požaduje, aby bola informovaná o ďalšom konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vzhľadom na to, že navrhovaná činnosť bude realizovaná na základe povolenia vydaného podľa zákona o IPKZ a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, v ktorom bude Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly príslušným správnym orgánom v integrovanom povoľovaní a aj špeciálnym stavebným úradom na povolenie stavieb alebo ich zmien podliehajúcich integrovanému povoľovaniu.

- **Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, oddelenie regionálneho rozvoja (list č. 04617/2016/ODDRR-2, 05038/2016, zo dňa 09. 02. 2016, doručené na MŽP SR dňa 12. 02. 2016)**

Vo svojom stanovisku uvádza, že k predloženému zámeru nemá pripomienky, ďalej uvádza, že v časti 10. predloženého zámeru (poznámka posudzovateľky: časť 10, str. 69, v kapitole IV) sú zahrnuté opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a predložený zámer nie je v rozpore so záväznou časťou ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, jeho Zmenami a doplnkami.

➤ **Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici** (list č. A/2016/00602, zo dňa 11. 02. 2016, doručené na MŽP SR dňa 16. 02. 2016)

K predloženému zámeru vydal podľa § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. súhlasné záväzné stanovisko. Zároveň upozorňuje, že v prípade schválenia a realizácie navrhovanej činnosti je v ďalšom stupni konania potrebné:

- podľa úrovne a charakteru všetkých faktorov práce a pracovného prostredia, ktoré môžu ovplyvniť zdravie zamestnancov, zhodnotiť zdravotné riziká a zabezpečiť opatrenia na zníženie expozície zamestnancov na najnižšiu dosiahnuteľnú úroveň v súlade so zákonom NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v platnom znení, s nariadením vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v platnom znení a s nariadením vlády SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku
- zabezpečiť pracovisko (nový objekt izolácie) podľa nariadenia vlády SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko.

➤ **Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie** (list č. OU-BB-OSZP3-2016/007382/KRU, zo dňa 08. 02. 2016, doručené na MŽP SR dňa 16. 02. 2016)

Ako príslušný orgán štátnej správy a štátnej vodnej správy vo svojom vyjadrení **v zmysle § 28 ods.1 vodného zákona** z hľadiska vodného hospodárstva žiada dodržať nasledovné podmienky:

1. Počas realizácie a užívania stavby prísne dbať na ochranu pôdy, povrchových a podzemných vôd, stokovej siete pred kontamináciou znečisťujúcimi látkami, nesmie dôjsť k ohrozeniu kvality podzemných a povrchových vôd v predmetnej lokalite.
2. Počas výstavby používať a preferovať také technologické postupy, ktoré budú šetrné k vodám, práce uskutočňovať v takom rozsahu, aby nedochádzalo k narušeniu kvality podzemnej vody a vodného režimu.
3. V objekte počas výstavby nebude vykonávaná údržba mechanizmov (výmena mazacích náplní, atď.) s výnimkou dennej údržby. Akékoľvek znečistenie musí byť okamžite asanované vhodnými sorpčnými prostriedkami.
4. Dodržanie kvality podzemných vôd je potrebné počas výstavby zabezpečiť dodržaním disciplíny stavebných prác a dobrého technického stavu mechanizmov.
5. Používané stavebné mechanizmy musia byť v bezchybnom stave, aby nedošlo k ohrozeniu kvality podzemných a povrchových vôd v predmetnej lokalite, dôkladne zabezpečiť proti úniku ropných produktov do horninového prostredia.
6. Dopravné prostriedky počas výstavby parkovať na roponepriepustne upravených plochách s technickým zabezpečením v súlade s § 39 vodného zákona a vykonávacej vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z. z.
7. Pri prečerpávaní acetónu používať čerpadlá s účinnými tesniacimi systémami, napr. s dvojíťmi mechanickými upchávkami alebo bezupchávkové čerpadlá.

8. Zabezpečiť, aby všetky skladovacie priestory, vnútorné aj vonkajšie manipulačné plochy, kde sa nakladá so znečisťujúcimi látkami, nebezpečnými odpadmi a obalmi nebezpečných látok a nebezpečných odpadov boli zabezpečené záchytnými zariadeniami proti havarijnému úniku týchto látok.
9. Vykonávať pravidelnú kontrolu technického stavu, funkčnosti a spoľahlivosti nádrží na skladovanie nebezpečných látok, skúšky nepriepustnosti nádrží, záchytných vaní, potrubí nebezpečných látok v intervaloch podľa vyhlášky č. 100/2005 Z. z.
10. Požaduje, aby v priestoroch bola podlaha zabezpečená tak, aby nedochádzalo k úniku znečisťujúcich látok mimo priestoru objektu.
11. Zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami je možné len v stavbách a zariadeniach, ktoré sú stabilné, nepriepustné, odolné a stále voči mechanickým, tepelným, chemickým, biologickým a poveternostným vplyvom a konštruované v súlade s požiadavkami slovenských technických noriem a legislatívnymi požiadavkami.
12. Pred uvedením nových zariadení do prevádzky je potrebné zabezpečiť vykonanie skúšok tesnosti nádrží, záchytných vaní, potrubných rozvodov. Kontrolu a skúšky tesnosti môže vykonávať iba odborne spôsobilá osoba s certifikátom na kvalifikáciu na nedeštruktívne skúšanie.
13. Pre zariadenia, v ktorých sa bude zaobchádzať so znečisťujúcimi látkami je prevádzkovateľ povinný vypracovať prevádzkový poriadok, plán údržby opráv a plán kontroly a oboznámiť obsluhu s predmetným poriadkom a plánom.
14. Pri používaní znečisťujúcich látok dodržať ustanovenia § 39 zákona č. 364/2004 Z. z. (vodný zákon) – zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami.
15. Zabezpečiť sledovanie a včasné zistenie úniku znečisťujúcich látok, prípadný únik ihneď ohlásiť orgánu štátnej vodnej správy.
16. Pre prípad havárií použiť plán havarijných opatrení na likvidáciu škôd.
17. Oboznámiť pracovníkov osobitnými predpismi a podmienkami určenými na zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami.
18. Pravidelne preškoľovať zamestnancov o postupe pri úniku znečisťujúcich látok.
19. S použitými obalmi znečisťujúcich látok sa zaobchádza ako so znečisťujúcimi látkami.
20. Obsah nádrží môže likvidovať len firma, ktorá má na takúto činnosť oprávnenie.
21. Na uskutočnenie stavieb a zariadení s možnosťou ovplyvnenia akosti podzemných a povrchových vôd je potrebný súhlas SIŽP podľa § 3 ods. 3 písm. b) bod č. 3 zákona o IPKZ.
22. Sledovať kvalitu odpadových vôd na odtoku do ČOV.
23. Dodržiavať kanalizačný poriadok a podmienky prevádzkovateľa ČOV.
24. Požiadat ČOV a.s. Slovenská Ľupča o stanovisko k množstvu a kvalite odvádzaných odpadových vôd a dodržať ich podmienky.
25. So vzniknutým odpadom nakladať v zmysle zákona o odpadoch.

Oznamuje, že toto vyjadrenie nie je rozhodnutím v správnom konaní a nenahrádza povolenie, ani súhlas orgánu štátnej vodnej správy vydávané podľa zákona o vodách.

Vyjadrenie sa podľa § 73 ods. 18 vodného zákona považuje za záväzné stanovisko v zmysle § 140b zákona č. 50/1976 Zb. stavebný zákon v znení neskorších predpisov.

- **Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie** (list č. OU-BB-OSZP-3-2016/007558/ED, zo dňa 09. 02. 2016, doručené na MŽP SR dňa 17. 02. 2016)

Z hľadiska ochrany ovzdušia vo svojom stanovisku uvádza, že **prevádzkovateľ zdroja znečisťovania**, ktorý je v zmysle prílohy č. 1 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, kategorizovaný ako:

4. Chemický priemysel

4.10.1 Výroba organických zlúčením obsahujúcich kyslík

4.12.1 Výroba organických zlúčenín obsahujúcich dusík,

je povinný predložiť na tamojší úrad:

1. Žiadosť o schválenie **postupu výpočtu** množstva emisie znečisťujúcich látok na určenie poplatku za znečisťovanie ovzdušia v zmysle § 3 ods. 3 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 411/2012 Z. z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí.
2. **Prevádzkovú evidenciu zdroja znečisťovania ovzdušia** podľa vyhlášky MŽP SR č. 231/2013 Z. z., o informáciách podávaných EU, o požiadavkách na vedenie prevádzkovej evidencie, o údajoch oznamovaných do Národného emisného informačného systému a o súbore technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení.
3. **Prevádzkový poriadok**, resp. pokyny obsluhy z hľadiska ochrany ovzdušia.
4. **Správu z merania emisií**.

- **Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie** (list č. OU-BB-OSZP3-2016/007525, zo dňa 17. 02. 2016, doručené na MŽP SR dňa 24. 02. 2016)

V písomnom vyjadrení **z hľadiska záujmov odpadového hospodárstva** upozorňuje navrhovateľa, že pri výstavbe a prevádzke zariadenia je potrebné dodržiavať všetky platné právne predpisy v oblasti odpadového hospodárstva a zároveň k predloženému zámeru dáva nasledovné pripomienky:

- pri nakladaní s odpadom dodržať povinnosti pôvodcu a držiteľa odpadu uvedené v § 12, § 14 a §77 zákona o odpadoch,
- odpady, ktoré vzniknú pri realizácii stavby triediť v mieste vzniku podľa druhov na odpad na zhodnotenie (drevo, kovy, recyklovateľné obaly zo stavebných materiálov) a na odpady na zneškodnenie bez vytvárania skládok na verejných priestranstvách,
- u využiteľného odpadu zabezpečiť prednostne jeho materiálové zhodnotenie. Odpady, ktoré stavebník sám nevyužije, je možné zhodnotiť, zneškodniť, resp. odovzdať iba do povolených zariadení (zariadenia, zberne, skládky),
- dodržiavať VZN (všeobecne záväzné nariadenie) obce Slovenská Ľupča o nakladaní s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom,

- v prípade, ak držiteľ odpadu bude nakladať ročne v súhrne s väčším množstvom ako 1 tona nebezpečných odpadov, musí mať udelený súhlas na zhromažďovanie nebezpečných odpadov u pôvodcu podľa § 97 ods. 1 písm. g) zákona o odpadoch.

➤ **Okresný úrad Banská Bystrica, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií** (list č. OU-BB-OCDPK-2016/007814, zo dňa 18. 02. 2016, doručené na MŽP SR dňa 22. 02. 2016)

Vo svojom stanovisku uvádza, že súhlasí so schválením navrhovaného zámeru za rešpektovania nasledovných pripomienok:

1. V rámci expedície a samotnej prepravy produktu "Ramnolipidu" dôrazne rešpektovať a dodržiavať Európsku dohodu o cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR).
2. Predložiť k pripomienkovaniu všetky plánované aktivity dotýkajúce sa nadradeného dopravného systému cesty I/66, nakoľko predložený zámer neobsahuje všetky aktivity uvažované v budúcnosti a mohli by ovplyvniť cestnú sieť nadradeného systému.

Predmetný zámer nepožadujú posudzovať podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

➤ **Okresný úrad Banská Bystrica, pozemkový a lesný odbor** (list č. OU-BB-PLO-2016/008322-2, zo dňa 16. 02. 2016, doručené na MŽP SR dňa 22. 02. 2016)

Vo svojom stanovisku uvádza, že predmetný zámer je v súlade s platným územným plánom obce Slovenská Ľupča a s predloženým zámerom, z hľadiska zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy), súhlasí.

Upozorňuje, že pred začatím vykonávania nepoľnohospodárskej činnosti je potrebné vyžiadať si od tamojšieho správneho orgánu rozhodnutie o trvalom odňatí poľnohospodárskej pôdy pre stavebné objekty, spevnené plochy a komunikácie podľa § 17 a súhlas s dočasným použitím poľnohospodárskych pozemkov pre pokládku inžinierskych sietí podľa § 18 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

➤ **Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici** (list č. KRHZ-BB-OPP-188/2016 zo dňa 04.02.2016, doručené na MŽP SR dňa 12. 02. 2016)

Vo svojom stanovisku uvádza, že z hľadiska ochrany pred požiarmi nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.

➤ **Obec Slovenská Ľupča** (list č. 237/2016, zo dňa 25. 02. 2016, doručené na MŽP SR dňa 03. 03. 2016)

Vo svojom písomnom vyjadrení uvádza, že k zámeru nemá pripomienky.

5. Vypracovanie odborného posudku podľa § 36 zákona

Odborný posudok, podľa § 36 odsek 6 a 7 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vypracovala Ing. Iveta Machalová, na základe určenia spracovateľa posudku navrhovanej činnosti Ministerstvom životného prostredia SR listom č. 2191/2016-3.4/mo zo dňa 19. 04. 2016, doručenom 28. 04. 2016.

Ing. Iveta Machalová, je zapísaná do zoznamu odborne spôsobilých osôb v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako fyzická osoba pod č. 559/2011/OEP.

Súčasťou odborného posudku je i návrh záverečného stanoviska z posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Spracovateľka posudku vypracovala posudok a návrh záverečného stanoviska na základe predloženého zámeru, ktorý nahrádza správu o hodnotení, vlastných poznatkov, konzultácií s navrhovateľom a dopĺňujúcich podkladov, zo záznamu z verejného prerokovania, doručených písomných stanovísk od účastníkov procesu posudzovania a na základe príslušných právnych a technických noriem.

Vo svojom posudku uviedla, že predložený zámer obsahuje všetky zákonom ustanovené kapitoly a podkapitoly podľa prílohy č. 9 zákona, zámer obsahuje primerané oboznámenie o navrhovanej činnosti, identifikované a hodnotené boli všetky významné očakávané vplyvy na životné prostredie, že informácie o stave životného prostredia majú primeraný regionálny charakter, čo je vzhľadom na druh posudzovanej činnosti postačujúce.

Zároveň zohľadňuje aj všetky požiadavky z príslušných právnych predpisov.

Zámer bol vypracovaný v decembri 2015 má 78 strán formátu A4, jednu textovú prílohu (list MŽP SR - upustenie od požiadavky variantného riešenia), štyri mapové prílohy, jednu grafickú prílohu (bloková schéma výroby).

Odporúčania a závery z odborného posudku boli použité ako podklad pri spracovaní kapitoly VI. záverečného stanoviska.

V závere posudku odporúča príslušnému orgánu a povoľovacím orgánom pokračovať v konaní podľa osobitných predpisov.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Celkové vplyvy navrhovanej činnosti na dotknuté územie sú určené na základe vyhodnotenia predložených materiálov a príslušných vyjadrení zainteresovaných subjektov.

Predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie boli hodnotené z viacerých hľadísk: priame, nepriame, synergické, pozitívne a negatívne vplyvy. V tomto rozsahu boli hodnotené vplyvy na obyvateľstvo, vplyvy na prírodné prostredie, vplyvy na krajinu, vplyvy na urbánny komplex a na využívanie zeme, prevádzkových rizík a ich možného vplyvu na územie.

Vplyv na obyvateľstvo

Navrhovaná činnosť nebude mať negatívne vplyvy na obyvateľov obce Slovenská Ľupča.

Počas výstavby novej prevádzky, zemných a stavebných prác, možno očakávať zvýšenie prašnosti a znečistenie ovzdušia spôsobené emisiami stavebných mechanizmov v priestore staveniska. Negatívny vplyv na obytné zóny sa nepredpokladá, z dôvodu dostatočnej vzdialenosti od miesta stavby. Vzdialenosť staveniska od najbližšieho obydlija je cca 1 km. Najbližšie obytné zóny nebudú výstavbou priamo dotknuté. Hluk, zvýšené emisie z výfukových plynov stavebnej techniky a podobne aj prašnosť na stavenisku ovplyvnia najbližšie okolie stavby, kde dočasne znížia parametre pohody pracovného prostredia.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti predpokladaným novým zdrojom hluku bude hlavne prevádzka vzduchotechnických zariadení, čerpadiel. Vzhľadom na vzdialenosť od obytných území sa nepredpokladá nepriaznivý vplyv hluku na obyvateľov za hranicou areálu, t.j. nemali by byť prekročené najvyššie prípustné koncentrácie určujúcich veličín hluku podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. 70 dB cez deň, večer a v noci.

V zámere sa uvádza, že „zavedením novej výroby môže dôjsť k prítomnosti VOC (volatile organic compounds - prchavé organické zlúčeniny) v atmosfére, ktorá vedie k narušeniu životného prostredia. Toto tvrdenie má však iba všeobecný, čiže „teoretický“ charakter, pretože parý acetónu z rozpúšťadiel, v prípade posudzovanej činnosti, sú **iba** charakteru možných teoretických únikov do pracovného prostredia (mikroklimy...), teda z hľadiska Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky o kvalite ovzdušia č. 360/2010 Z. z. v znení vyhlášky MŽP SR č. 442/2013 Z. z. z 2. decembra 2013, ktorou sa mení vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja SR č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia je ich zaradenie medzi VOC účelné a aj preto limitné hodnoty acetónu nie sú vo vyhláške určené. Mimo lokálne úniky imisií acetónu z rozpúšťadiel sa táto látka v emisiách prakticky nevyskytuje.

Riziko znečistenia pôd a vôd škodlivými látkami sa vylúči najmä technicko - technologickou vybavenosťou zariadení na zaobchádzanie so škodlivými látkami. Potenciálne riziko ovplyvnenia zdravia obyvateľov haváriami, resp. následkami neštandardných stavov (výbuch, požiar, uvoľnenie nebezpečných látok do prostredia), bude eliminované opatreniami počas výstavby aj prevádzky.

V prevádzke výroby ramnolipidov bude použitá technológia, ktorá bude eliminovať prípadné úniky, ktoré by zaznamenali obťažovanie obyvateľov teplom, zápachom alebo inými výstupmi. Zápach vo vonkajšom prostredí mimo prevádzkareň nebude významný, iba ak s výnimkou mimoriadne nepriaznivých rozptylových podmienok. Jeho presah do obytnej zóny obce je nepravdepodobný.

Navrhovaná činnosť „Výroba biotenzidov - ramnolipidov“ nebude produkovať emisie nad rámec platných limitov príslušných látok v ovzduší, ani látok vypúšťaných do povrchového toku, do verejnej kanalizácie a ani iné výstupy, ktoré by mohli ohroziť zdravie obyvateľstva.

Negatívne vplyvy na obyvateľstvo zo sociálneho a z environmentálneho hľadiska sa neočakávajú. V záujmovom území sa navrhovaná činnosť nebude dotýkať individuálnych a skupinových a krajiny, nútená migrácia obyvateľstva v rámci demolácii a pod.).

Za priaznivý vplyv možno považovať aj fakt, že zavedením novej výroby sa zvýši počet zamestnancov oproti súčasnému stavu. Navrhovateľ Evonik Fermas s.r.o. predpokladá vytvoriť 25 nových pracovných miest.

Vplyvy na prírodné prostredie

Vzhľadom na charakter navrhovaného zariadenia sa neočakávajú vplyvy posudzovanej činnosti na nerastné suroviny, geodynamické javy, geomorfologické pomery a na zvodnené

horninové prostredie. Pôsobenie na horninové podložie z prevádzky strojov a zariadení a z dopravy (vibrácie) je možné klasifikovať ako zanedbateľné.

Vplyvy na klimatické pomery

Prevádzka novej výroby neznamena zmenu vo využívaní krajiny. Lokálne zmeny mikroklimatických pomerov súvisia so zmenami pomeru zastúpenia spevnených plôch, budov. Lokálne sa zmení prúdenie vzduchu, ktoré bude ovplyvnené prekážkami stavieb. Môže sa zvýšiť teplota vzduchu jednak nepriamym vplyvom zdrojov, ktoré budú predstavovať hlavne vlastné stavebné objekty, ako aj priamym vplyvom - odvádzaním tepla z technologických zdrojov. Vzhľadom k tomu, že voda z povrchového odtoku (pozn.- v Zámere nazvaná ako "dažďová") bude odvádzaná kanalizačným systémom, zníži sa výpar a tým aj vlhkosť vzduchu.

Parciálne na zmenu klimatických charakteristík môžu vplývať pary acetónu, ktoré majú potenciál umelej fotochemickej tvorby ozónu, ktorý sa prirodzene vytvára reakciou slnečného žiarenia s molekulami kyslíka umelo ako súčasť fotochemického smogu (v našom prípade potenciálne acetónu) a tým môžu prispievať k skleníkovým plynom, ktoré sa už vyskytujú v atmosfére Zem, ktoré absorbujú dlhovlnné infračervené žiarenie, vďaka čomu je ohrievaná dolná vrstva atmosféry a zemský povrch.

Pri hodnotení použitia rozpúšťadiel a ich vplyvu na ovzdušie sa hodnotí 5 oddelených položiek hodnotenia. Sú to výsledky dlhodobých sledovaní vplyvu na životné prostredie, prchavé organické zlúčeniny, priamy vplyv, rýchlosť fotolýzy, potenciál vytvárať fotochemický ozón. V zmysle toho je acetón hodnotený ako menej nebezpečný (Dokument o najlepších dostupných technikách vo výrobe špeciálnych organických chemikálií, 08/2006).

Celkovo možno konštatovať, že zmena imisnej záťaže spôsobená prevádzkovaním navrhovaného zámeru nebude, vzhľadom na používané množstvá rozpúšťadla a plánované opatrenia (likvidácia znečistenia a regenerácia rozpúšťadla), významná.

Vplyvy na ovzdušie

Vplyvy na ovzdušie – počas prevádzky

Počas prevádzky z hľadiska produkcie znečisťujúcich látok do ovzdušia sú aktuálne viaceré prevádzkové operácie:

- **automobilová doprava** – plošný zdroj znečisťovania (dovoz surovín a vývoz biotenzidov, odpadu, pohyb dopravných mechanizmov v rámci areálu), ktorá zvýši emisnú záťaž pozdĺž príjazdových komunikácií a v samotnom areáli

- **technologický proces** - (bodové zdroje znečisťovania) a to:

1. *príprava inokula a fermentácia*, z ktorej budú do ovzdušia výdychom vypúšťané emisie znečisťujúcich látok:

- tuhé znečisťujúce látky (TZL aerosól), CO₂, prípadne pachové látky

2. *izolácia*: z operácií - čistenie, separácia pevnej a kvapalnej fázy, regenerácia rozpúšťadla - budú znečisťujúce látky odvádzané na predčistenie kondenzáciou (odstránenie hlavnej záťaže VOC) a potom na čistenie v práčke odplynov a následne výdychom do ovzdušia.

V prevažnej miere pôjde o nasledovné emisie ZL:

- pary acetónu vyjadrené ako TOC, tuhé znečisťujúce látky (TZL), ktoré vznikajú pri dávkovaní pomocných látok na čistenie

- fugitívne emisie

3. *skladovanie a prečerpávanie acetónu* - emisie pár acetónu vyjadrené ako TOC z tzv. dýchania nádrží v nádržovom dvore a pri prečerpávaní do/zo skladového zásobníka.

Výroba biotechnologických produktov v Evonik Fermas s.r.o. je podľa prílohy č.1 k vyhláške MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov kategorizovaná ako veľký zdroj znečisťovania ovzdušia kategórie:

4. Chemický priemysel

4.10 Výroba organických zlúčenín obsahujúcich kyslík

4.12 Výroba organických zlúčenín obsahujúcich dusík s kapacitou výroby > 0.

Výroba ramnolipidov a súvisiace prevádzky budú súčasťou tohto veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia. V procese výroby ramnolipidov budú emisie vznikajúce v jednotlivých technologických uzloch (fermentácia, izolácia) vypúšťané do ovzdušia cez príslušné miesta vypúšťania (1 jestvujúci výdych a 1 nový výdych), resp. ako fugitívne emisie.

Prevádzkou novej izolačnej časti výroby ramnolipidov vznikne nový stacionárny zdroj znečisťovania ovzdušia – výdych z práčky odpadových plynov. Emisie budú vyvedené nad prestrešenie objektu. V rámci projektovej prípravy a realizácie stavby budú jednotlivé miesta vypúšťania posudzované a v prípade potreby technicky riešené tak, aby únik znečisťujúcich látok do ovzdušia bol minimalizovaný a boli dodržané emisné limity.

Označenie výduchu	Zdroj znečisťovania	Znečisťujúca látka	Emisný limit (Emisné limity pre TZL a TOC: platí ustanovená koncentrácia pre príslušný hmotnostný tok.)		Požiadavka BAT	
			EL platné od 1.1.2016 (vyhláška MŽP SR č. 410/2012 Z. z.)		Požiadavka BAT – najneskôr do 4 rokov od rozhodnutia o záveroch o BAT pre výrobu špeciálnych organ. chemikálií	
			Hmotnostný tok (g/h)	Koncentrácia (mg/m)	Hmotnostný tok (kg/h))	Koncentrácia (mg/m³)
V9	Práčka odpadových plynov	TZL	< 200	150	0,001 - 0,1	0,005 - 5
			≥ 200	20		
		TOC ¹⁾	≤ 500	150	Stredná emisná úroveň ²⁾	
			> 500	100	0,1 kg C za hodinu alebo 20 mg C/m³	

1) znečisťujúca látka 4.skupiny, 3. podskupiny

2) neoxidatívny postup na zachytenie alebo odstránenie prchavých organických látok (BREF Výroba špeciálnych organických chemikálií, 2006), záväzné BAT - AEL sú stanovené v prílohe Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2016/902 z 30. mája 2016, ktorým sa v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre systémy bežného čistenia odpadových vôd/odpadových plynov a nakladania s nimi v sektore chemického priemyslu.

Vplyvy na povrchové vody

Kontaminanty obsiahnuté v odpadových vodách - sú prevažne organickej povahy, dobré biologicky odbúrateľné a sú pred vypúšťaním prečistené v biologickom stupni čistiare odpadových vôd.

Predpokladané množstvá znečistenia z navrhovanej činnosti bolo posúdené odborníkmi z VÚVH ako biologicky dobre odbúrateľné a odpadové vody bude možné a vhodné spracovať v ČOV a.s.

Odpadové vody budú, podobne ako aj sú v súčasnosti, vypúšťané v súlade s podmienkami zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (v znení č. 587/2004 Z. z., 230/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 532/2005 Z. z., 359/2007 Z. z., 514/2008 Z. z., 515/2008 Z. z., 384/2009 Z. z., 134/2010 Z. z., 556/2010 Z. z., 258/2011 Z. z., 408/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 321/2012 Z. z.(nepriamo), 180/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 409/2014 Z. z., 262/2015 Z. z.)

Keďže príslušný biologický faktor je zaradený do rizikovej skupiny 1, čo znamená žiadne alebo zanedbateľné riziko pre človeka, príslušné opatrenia sa vykonávajú v súlade a Havarijným plánom pre zhoršenie akosti vôd

Pri používaní genetických technológií a pri nakladaní s geneticky modifikovanými organizmami sa bude postupovať prísne podľa prevádzkovej a technologickej dokumentácie, vypracovanej a príslušne schválenej v zmysle zákona č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení zákonov č. 587/2004 Z. z., 77/2005 Z. z., 100/2008 Z. z., 515/2008 Z. z., 117/2010 Z. z., 448/2012 Z. z. a jeho vykonávajúcej vyhlášky MŽP SR č. 399/2005 Z. z. (v znení vyhlášky č. 312/2008 Z. z. a č. 86/2013 Z. z.) výlučne v uzavretých zariadeniach registrovaných na MŽP SR v zmysle zákona a pravidelne kontrolovaných oddelením biologickej bezpečnosti SIŽP.

BČOV je prevádzkovaná s inštalovaným funkčným kontinuálnym monitoringom vybratých parametrov na kanalizačnej sieti a na jednotlivých vyústeniach odpadových vôd. Zároveň sa vykonávajú kontrolné technologické analýzy vo vybraných ukazovateľoch týchto vôd zo zlievaných 24-hodinových vzoriek v príslušnom prevádzkovom laboratóriu.

Z výsledkov ukazovateľov znečistenia na konci roka 2013 vyplýva veľmi priaznivé zlepšenie stavu vyčistených vôd. ČOV plní limity kvality vypúšťaných vôd stanovené rozhodnutím príslušného orgánu štátnej vodnej správy. Kvalitu vody okrem vlastných rozborov overuje aj správca toku Povodie Hrona kontrolnými 8 alebo 24 hodinovými odbermi.

Okrem toho je kontrolovaná kvalita vypúšťanej odpadovej vody v nezávislých akreditovaných laboratóriách, pričom počet analýz v týchto laboratóriách ročne je určený rozhodnutím príslušného orgánu štátnej vodnej správy. V rovnakom režime je zabezpečená kontrola kvality vypúšťaných chladiacich vôd.

K nepriamym pozitívnym vplyvom na zlepšenie kvality vôd je možné zaradiť uvažovanú budúcu náhradu chemicky vyrábaných tenzidov biotenzidmi.

Odpadové vody splaškové zo sociálnych zariadení z predmetných objektov budú odvedené do kanalizácie priemyselných a splaškových vôd. Množstvo splaškových vôd sa zvýši z dôvodu zvýšenia počtu pracovníkov o 3,125 m³/deň.

Vody z povrchového odtoku zo striech objektov, spevnených plôch a chladiace vody odvádzajú z areálu kanalizácia dažďových a chladiacich vôd, ktorá sa napája na kanalizačný systém Biotiky s vyústením do povrchového toku Dolný Istebník a odtiaľ do rieky Hron. Ich množstvo sa vzhľadom na rozšírenie výrobných objektov a spevnených plôch mimo terajšieho oploteného areálu navýši a bude spresnené v projektovej dokumentácii.

Vplyvy na podzemné vody

Vplyvy počas výstavby

V súvislosti so stavebnou činnosťou je možný prienik kontaminantov do podzemných vôd pri prípadnom úniku ropných látok zo stavebných mechanizmov. Tomuto však možno účinne predísť striktným dodržiavaním pracovnej disciplíny a prísnou kontrolou stavu stavebných mechanizmov.

Vplyvy počas prevádzky

V štandardných prevádzkových podmienkach nedochádza ku priamej kontaminácii podzemných vôd. Z hľadiska negatívneho ovplyvnenia kvality podzemných vôd sú potenciálnym rizikom všetky úseky manipulácie s látkami škodiacimi vodám (glukóza, acetón, hydroxid sodný, kyselina sírová, odpeňovač, produkt, biomas), vrátane ich

skladovania. Navrhovateľ neuprednostňuje použitie konzervačných látok, ale v prípade nutnosti ich použitia, uvažuje prednostne použiť netoxické konzervačné látky. Ďalšie používané suroviny ako živiny, anorganické soli, vitamíny, mikroelementy sú spravidla tuhé látky dávkové iba v nízkych množstvách. Novou látkou, ako už bolo uvedené a používanou v procese izolácie, je acetón, ktorý je ľahko biologicky odbúrateľný, teda akúkoľvek bioakumuláciu možno vylúčiť. Z hľadiska vplyvu na vodné systémy je ekotoxicita možná iba vo vysokých koncentráciách nad $5 \text{ g} \cdot \text{l}^{-1}$.

Podľa KBÚ vodná toxicita acetónu :

EC50 (48 hod.) 12 600 mg/l (dafnia)

IC50 (72 hod.) 3 400 mg/l (riasy)

LC50 (96 hod.) 6 210-8 120 mg/l (ryby)

BCF 0,69

Zdroje ohrozenia predstavujú:

- dovoz a stáčanie chemikálií,
- sklady produktu a chemikálií, prevádzkové nádrže chemikálií,
- nákladné automobily,
- sklad nebezpečných odpadov.

Manipulačné a skladovacie plochy pri nakladaní s nebezpečnými látkami budú musieť byť protihavarijne zabezpečené proti úniku v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 100/2005 Z. z. Pre skladovanie surovín, biomasy a produktu budú používané zásobníky chránené proti úniku sekundárnym záchytným systémom (dvojplášťové nádrže, záchytné vane).

Podlahy v novej výrobnej budove a v nádržovom dvore budú tvoriť záchytné vane, ktoré budú vybetónované, odizolované proti presakovaniu látok a chemicky odolné.

Stáčanie acetónu a plnenie produktu do automobilových cisterien bude uskutočňované na novom stáčacom/plniacom mieste, ktoré bude podobne protihavarijne zabezpečené. Systém plnenia a prečerpávania bude vybavený ochranou proti jej preplneniu.

Negatívne vplyvy pôsobiace na podzemnú vodu sa pri normálnom prevádzkovom režime neočakávajú. Ovplyvnenie kvality podzemnej vody môže teoreticky nastať v prípade havárie a to pri úniku znečisťujúcich látok do podzemných vôd alebo poškodenia kanalizačného potrubia, odvádzajúceho odpadovú vodu. Tento vplyv je už aj v súčasnosti eliminovaný a v prípade potreby bude zosúladený aj doplnený aj novým stavebné - technickým riešením pokiaľ bude vyplývať z potreby v rámci aktualizácie „Plánu preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku nebezpečných látok do životného prostredia a postup v prípade ich úniku (Havarijný plán – v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z. z.)“. Po aktualizovaní tohto „Havarijného plánu“ sa zabezpečí pripravenosť pre postup pri prípadnom havarijnom úniku nebezpečných látok, aby bol prípadný negatívny vplyv úniku eliminovaný.

Hodnotené územie navrhovanej činnosti nezasahuje do vyhlásených pásiem hygienickej ochrany vôd (v zmysle zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách).

Vplyvy na pôdu

Navrhovaná činnosť bude z časti realizovaná v areáli Evonik Fermas s.r.o., v jestvujúcich výrobných objektoch laboratórnej budovy, fermentácie, nádržového dvora (obj. č. 500, 311, 507). Navrhovaná činnosť vyžaduje nový záber poľnohospodárskej pôdy (navrhovaný objekt izolácie produktu a nový nádržový dvor) na parcelách CKN 2134/25 až 28.

Trvalý záber poľnohospodárskej pôdy bude predstavovať plocha stavebných objektov a spevnené plochy a komunikácie. K dočasnému záberu pôdy dôjde pri výkopových

prácach (pokládkou inžinierskych sietí/pripojenie na infraštruktúru spoločnosti). Pri ďalšej realizácii je potrebné postupovať v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskych pôd v znení neskorších predpisov. Pozemky vo vlastníctve navrhovateľa dotknuté novou výstavbou mimo oploteného areálu, sú vedené v územnom pláne obce Slovenská Ľupča ako plochy pre priemysel, sklady a technické vybavenie (druh pozemku ostatné plochy, *parcela* č. 1990/2 a orná pôda, *parcely* č. 2134/25 až 28). Všetky ostatné činnosti v areáli spoločnosti zostanú zachované v zastavanom území na jestvujúcich spevnených plochách pozemkov (zastavané plochy a nádvoría).

Presné zábery pôdy budú uvedené v projektovej dokumentácii.

V priebehu výstavby musí byť vykonaná skrývka humusového horizontu v zmysle vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákonov č. 359/2007 Z. z., 219/2008 Z. z., 396/2009 Z. z., 39/2013 Z. z.(nepriamo), 57/2013 Z. z., 34/2014 Z. z., 254/2015 Z. z. a schválenej v rozhodnutí o trvalom odňatí. Tieto pôdy budú využité v ďalšej fáze výstavby na rekultiváciu územia.

Vplyvy na flóru a faunu, chránené územia

Nepredpokladá sa negatívny vplyv na prírodné prostredie vzhľadom na lokalizáciu navrhovanej činnosti. Predmetné územie je umiestnené v území zaradené do 1. stupňa ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien a predpisov. Záujmové územie nie je súčasťou chránených území, taktiež nezasahuje do navrhovaných území sústavy NATURA 2000. Hodnotený areál nezasahuje do žiadneho z prvkov ÚSES, preto realizácia navrhovanej činnosti nebude mať negatívny vplyv na prvky územného systému ekologickej stability.

Vplyvy na krajinu a na prvky ÚSES

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k zavedeniu nového charakteru činnosti do posudzovaného územia. Výstavba prevádzky zasiahne čiastočne do scenérie a štruktúry krajiny. Vizuálne zo širšieho pohľadu bude vplyv bez výraznejšej dominancie, pretože v blízkom okolí sa nachádzajú podobné objekty väčšieho rozsahu.

Realizácia navrhovanej činnosti mimo oplotený areál si nevyžiada vykonať výrub drevín. Fauna a flóra v tomto území bola a je poznamenaná priemyselnou činnosťou. Nenachádzajú sa tu žiadne vzácne, chránené alebo ohrozené druhy rastlín a významné druhy fauny. Vstupy a výstupy z tejto činnosti nemôžu zmeniť súčasný stav okolitej fauny, flóry a biotopov, nedôjde preto k negatívnemu ovplyvneniu fauny a flóry posudzovaného územia.

Areál pre navrhovanú činnosť nezasahuje do ekologicky hodnotných segmentov krajiny a preto nenaruší funkčnosť žiadneho prvku ÚSES. Navrhovaná činnosť je v súlade s dokumentáciou o územných systémoch ekologickej stability.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Navrhovaná činnosť nebude mať negatívne vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská ani kultúrne hodnoty nehmotnej povahy, služby, rekreáciu a cestovný ruch v dotknutom území.

Pri výstavbe prevádzky dôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy na pozemkoch navrhovateľa, vedených v územnom pláne obce Slovenská Ľupča ako plochy pre priemysel, sklady a technické vybavenie. Priamy vplyv na pôdu predstavuje trvalý záber pôdy v rozsahu cca 3 000 m² (z toho zastavaná plocha pod objektami je cca

1 095 m²) z celkovej plochy pozemkov. Výstavba predstavuje významné terénne úpravy, odstránenie ornice. Degradácia (rozpad) štruktúrnych agregátov v povrchových a v podpovrchových horizontoch pôd, po ktoré budú prechádzať stavebné mechanizmy a dopravné prostriedky, bude mať vratný charakter, nakoľko po ukončení výstavby sa vykoná príslušná úprava. Skrývkové práce budú vykonávané so zreteľom na ochranu archeologických nálezov, podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu. V prípade, že počas výkopových prác bude nájdené archeologické nálezisko bude navrhovateľ informovať krajský pamiatkový úrad, v zmysle § 40 uvedeného zákona. V prípade objavu paleontologického náleziska v priebehu výstavby bude postupované v súlade s ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky MŽP SR č. 213/2000 Z. z. o chránených nerastoch a chránených skamenelinách a o ich spoločenskom ohodnocovaní.

Vplyvy počas prevádzky pripadajú do úvahy pri náhodných, havarijných situáciách (únik nebezpečných látok). Napr. pre acetón sa predpokladá v pôde nízky adsorpčný potenciál. Uvedené vplyvy sú však len veľmi málo pravdepodobné, málo významné. Nepriamo môžu kvalitu pôd ovplyvniť emisie do ovzdušia.

Navrhovaná činnosť "Výroba biotenzidov - ramnolipidov" v navrhovanom objemovom prevedení a po prehodnotení kapacít jednotlivých produktovodov v území si nevyžaduje budovanie nových kapacít sociálnej a technickej infraštruktúry a bude využívať existujúce možnosti v území. Využitá bude existujúca infraštruktúra jestvujúceho výrobného areálu, čím sa zvýši jej súčasný stupeň využívania a vybudujú sa aj nové prípojky inžinierskych sietí.

Posudzovaná činnosť nebude brániť rozšíreniu podnikateľských aktivít a rozvoju priemyselnej výroby v regióne. Plánovaná výroba bude mať priamy pozitívny vplyv na rozvoj výroby v dotknutom území.

Navrhovaná činnosť je v súlade so strategickými dokumentmi územného rozvoja a s platnou územnoplánovacou dokumentáciou obce.

Hodnotenie zdravotných rizík

Realizácia a prevádzkovanie navrhovanej činnosti nebude mať negatívny vplyv na zdravie obyvateľov obce Slovenská Ľupča.

V pracovnom prostredí sa predpokladajú zdravotné riziká pre zamestnancov. Kvalitu pracovného prostredia a zdravie zamestnancov môžu ovplyvniť fyzikálne faktory: biologické faktory a hluk a chemické faktory - chemické látky, pevný aerosól. Po osadení technológie bude potrebné vykonať meranie faktorov pracovného prostredia. Zamestnanci budú poučení o možných rizikách a budú chránení OOPP. Pracovisko bude spĺňať bezpečnostné a zdravotné požiadavky v zmysle nariadenia vlády č. 391/2006 Z. z. a budú zabezpečené opatrenia na zníženie expozície zamestnancov na najnižšiu dosiahnuteľnú úroveň.

Vplyvy na dopravu, infraštruktúru

Dopravná a iná infraštruktúra je vybudovaná v rámci priemyselného areálu Evonik Fermas s.r.o. - Biotika a.s. a je postačujúca pre potreby novej výroby. Počas projektu ani po ňom nevzniknú žiadne ďalšie nároky na rozšírenie existujúcej dopravnej ani inej infraštruktúry. Areál spoločnosti Evonik Fermas s.r.o. je súčasťou priemyselného areálu Príboj neďaleko obce Slovenská Ľupča. Je napojený na cestnú komunikáciu s označením ktorá spája Banskú Bystricu s obcou Slovenská Ľupča. Na prepravu výrobkov bude využívaná automobilová kamiónová doprava, resp. cisterny. Intenzita dopravy pri predpokladanej maximálnej výrobnjej kapacite prestavuje cca 3 nákladné autá/týždeň. Doprava bude uskutočňovaná počas pracovných dní.

Vplyvy presahujúce hranicu štátu

Posudzovaná činnosť svojim vplyvom na životné prostredie nepresahuje štátne hranice SR.

Iné vplyvy

K iným vplyvom môžeme zaradiť významné pozitívne vplyvy na infraštruktúru. Biotenzidy sa už úspešne používajú v poľnohospodárstve, kde ramnolipidy preukázali vysokú účinnosť voči trom zástupcom rodov zoosporických rastlinných patogénov. Ďalej sa biotenzidy uplatňujú v potravinárskom priemysle, kozmetike, farmácii. Ramnolipidy patria k účinným činidlám, ktoré dokážu z environmentálnych materiálov odstrániť organickú, aj anorganickú kontamináciu spôsobenú ťažkými kovmi (tzv. bioremediácia).

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

V existujúcom uzatvorenom areáli navrhovateľa firmy Evonik Fermas s.r.o. a aj na pozemku mimo oploteného areálu vo vlastníctve navrhovateľa kde bude činnosť realizovaná alebo v blízkom okolí, sa nenachádzajú ekologicky významné biotopy, resp. významné segmenty krajiny z hľadiska ochrany prírody. Dotknuté územie je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien a predpisov zaradené do 1. stupňa ochrany. Navrhovaná výstavba nezasahuje do žiadnych veľkoplošných alebo maloplošných chránených území.

Navrhovaná činnosť nie je situovaná v navrhovaných chránených vtáčích územiach, ani v územiach európskeho významu zaradených do NATURA 2000.

Činnosť ani samostatne a ani v kombinácii s inou činnosťou nebude mať negatívny vplyv na územie patriace do súvislej európskej sústavy chránených území alebo na územia európskeho významu a na ich stav z hľadiska ich ochrany.

VI. ROZHODNUTIE VO VECI

1. Záverečné stanovisko

MŽP SR na základe celkového procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti „Výroba biotenzidov - ramnolipidov“ na životné prostredie vykonaného podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pri ktorom zvažilo súčasný stav prostredia a charakter navrhovanej činnosti, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, po vyhodnotení predložených stanovísk a pripomienok, výsledku verejného prerokovania a záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania

s ú h l a s í

s realizáciou navrhovanej činnosti „Výroba biotenzidov - ramnolipidov“ za predpokladu splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI. 3. tohto záverečného stanoviska. Neurčitosti, ktoré sa môžu vyskytnúť v procese povoľovania je potrebné

vyriešiť v ďalších stupňoch príslušnej dokumentácie v rámci povolenia činnosti podľa osobitných predpisov.

2. Odsúhlasený variant

Vychádzajúc zo záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti „**Výroba biotenzidov - ramnolipidov**“ podľa zákona, pre realizáciu príslušný orgán súhlasí s realizačným variantom navrhovanej činnosti, uvedenom v zámere a popísanom v bode II.6 tohto záverečného stanoviska, tzn. biotechnologická výroba ramnolipidov, bioproduktov (doplnkovej látky kŕmnych zmesí) technickej kvality, ktoré sú medziproduktmi určenými na ďalšie spracovanie u iných spracovateľov do konečných foriem určených pre zákazníka.

3. Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojené s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny

Výstavba aj prevádzka navrhovanej činnosti a príslušného zariadenia je podmienená súladom s platnými predpismi.

Na základe celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, pripomienok a stanovísk rezortného, povoľujúceho a dotknutých orgánov a odborného posudku, sa odporúčajú pre etapu prípravy, výstavby objektov, montáže zariadení a prevádzky navrhovanej činnosti aj nasledujúce špecifické podmienky:

1. Pred začatím vykonávania nepoľnohospodárskej činnosti je potrebné vyžiadať si od príslušného správneho orgánu rozhodnutie o trvalom odňatí poľnohospodárskej pôdy pre stavebné objekty, spevnené plochy a komunikácie podľa § 17 a súhlas s dočasným použitím poľnohospodárskych pozemkov pre pokládku inžinierskych sietí podľa § 18 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.
2. Predložiť Okresnému úradu Banská Bystrica, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií k pripomienkovaniu všetky plánované aktivity dotýkajúce sa nadradeného dopravného systému cesty I/66.
3. Požiadat' o integrované povolenie pre navrhovanú činnosť v zmysle prílohy č. 1 zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 39/2013 Z. z. a o stavebné povolenie podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly, ktorý je aj špeciálnym stavebným úradom na povolenie stavieb alebo ich zmien podliehajúcich integrovanému povoľovaniu.
4. Použiť technológie, ktoré zodpovedajú najlepším dostupným technikám BAT.
5. Dopravné prostriedky počas výstavby parkovať na roponepriepustne upravených plochách s technickým zabezpečením v súlade s § 39 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a vykonávacej vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z. z.
6. Podľa úrovne a charakteru všetkých faktorov práce a pracovného prostredia, ktoré môžu ovplyvniť zdravie zamestnancov, zhodnotiť zdravotné riziká a zabezpečiť opatrenia na zníženie expozície zamestnancov na najnižšiu dosiahnuteľnú úroveň

v súlade so zákonom NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v platnom znení, s nariadením vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v platnom znení a s nariadením vlády SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku.

7. V súlade s nariadením vlády SR č. 83/2013 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci, vykonať posúdenie rizika ohľadom vystavenia zamestnancov biologickým faktorom
8. Zabezpečiť pracovisko (nový objekt izolácie) podľa nariadenia vlády SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko.
9. Prevádzkovateľ zdroja znečisťovania, je povinný predložiť na príslušný úrad žiadosť o schválenie postupu výpočtu množstva emisie znečisťujúcich látok na určenie poplatku za znečisťovanie ovzdušia v zmysle § 3 ods. 3 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 411/2012 Z. z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí, prevádzkovú evidenciu zdroja znečisťovania ovzdušia podľa vyhlášky MŽP SR č. 231/2013 Z. z., o informáciách podávaných EU, o požiadavkách na vedenie prevádzkovej evidencie, o údajoch oznamovaných do Národného emisného informačného systému a o súbore technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení, prevádzkový poriadok resp. pokyny obsluhy z hľadiska ochrany ovzdušia a správu z merania emisií.
10. Pri používaní znečisťujúcich látok dodržať ustanovenia § 39 Zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami, zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) .
11. Vykonávať pravidelnú kontrolu technického stavu, funkčnosti a spoľahlivosti nádrží na skladovanie nebezpečných látok, skúšky nepriepustnosti nádrží, záchytných vaní, potrubí nebezpečných látok v intervaloch podľa vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd.
12. Požiadat' ČOV a.s. Slovenská Ľupča o stanovisko k množstvu a kvalite odvádzaných odpadových vôd a dodržať ich podmienky
13. Dodržiavať kanalizačný poriadok a podmienky prevádzkovateľa ČOV.
14. V rámci expedície a samotnej prepravy produktu "Ramnolipidu" dôrazne rešpektovať a dodržiavať Európsku dohodu o cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR).
15. Aktualizovať plán opatrení pre prípad havárie (havarijný plán) podľa vyhlášky MŽP SR č.100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd a predložiť na príslušnú SIŽP SR.

4. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Na základe ustanovení § 39 ods. 1 zákona je ten, kto bude navrhovanú činnosť vykonávať, povinný zabezpečiť súlad so zákonom, s rozhodnutiami vydanými podľa zákona a ich podmienkami, a to počas celej prípravy, realizácie a ukončenia činnosti a podľa § 39 ods. 2 zákona vykonávanie poprojektovej analýzy, ktorá pozostáva najmä zo:

- systematického sledovania a merania jej vplyvov,
- kontroly plnenia a vyhodnocovania účinnosti požiadaviek v § 39 ods. 1 a v povolení činnosti,
- zabezpečenia odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v zámere so skutočným stavom.

Rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania určí povoľujúci orgán, v súlade so záverečným stanoviskom.

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti, posudzovanej podľa tohto zákona nie sú v súlade s očakávaniami v zmysle zámeru, ktorý nahradil správu o hodnotení činnosti, je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť, povinný zabezpečiť účinné opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s očakávaným vplyvom, v súlade s požiadavkami uvedenými v § 39 ods. 1, v správe o hodnotení navrhovanej činnosti aj v rámci procesu povoľovania navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Konkrétne je potrebné zamerať monitoring počas vykonávania navrhovanej činnosti najmä na:

- *Monitorovanie hlukových pomerov vo vnútornom aj vonkajšom prostredí.*
- *V pravidelných intervaloch monitorovať kvalitu vypúšťaných vôd do verejnej kanalizácie v ukazovateľoch určených v rozhodnutí vodohospodárskeho orgánu.*
- *V pravidelných intervaloch monitorovať kvalitu ovzdušia okolia vrátane pracovného prostredia - mikroklimy.*
- *Pravidelne vykonávať vizuálnu kontrolu záchytných šácht, kontajnerov a nádob umiestnených v príslušných priestoroch.*
- *V stanovených intervaloch podľa prevádzkových poriadkov monitorovať miesta, v ktorých sa zaobchádza s nebezpečnými látkami a výsledky zaznamenávať do prevádzkových denníkov.*
- *Na základe odporúčania príslušných orgánov štátnej správy zabezpečiť vykonávanie poprojektovej analýzy ako interaktívneho procesu charakterizovaného spätnou väzbou v určených intervaloch.*

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti nie je požadovaný rozsah poprojektovej analýzy obmedzený určitou dobou trvania.

5. Rozhodnutie o akceptovaní alebo neakceptovaní predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené verejnosťou

Všetky doručené písomné stanoviská k zámeru/ správe o hodnotení boli navrhovateľom akceptované. Ani jeden orgán nepožadoval doplnenie údajov alebo informácií v správe o hodnotení. Pripomienky boli v podstate podmienkami, ktoré sa

týkajú dodržiavania platných predpisov pri výstavbe a realizácii navrhovanej činnosti, povinností navrhovateľa v rámci povolenacieho konania a povinností prevádzkovateľa.

Verejnosť, ani mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia, nedoručila príslušnému orgánu žiadne písomné stanovisko.

VII. ODÔVODNENIE ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA

1. Odôvodnenie rozhodnutia vo veci

Záverečné stanovisko je vypracované podľa § 37 ods. 1 až 6 zákona na základe zámeru, ktorý nahrádza správu o hodnotení, doplňujúcich informácií, pripomienok a odporúčaní, stanovísk dotknutých orgánov, záznamu z verejného prerokovania navrhovanej činnosti a odborného posudku, vypracovaného podľa § 36 zákona, doplňujúcich informácií poskytnutých navrhovateľom a ďalších zdrojov informácií. Pri hodnotení podkladov a vypracovaní záverečného stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona.

MŽP SR analyzovalo každú pripomienku a stanoviská od zainteresovaných subjektov. V priebehu posudzovania boli posúdené všetky predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Spracovatelia záverečného stanoviska zvažili všetky možné riziká navrhovanej činnosti z hľadiska vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov a došli k záveru, že pri dodržaní ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, technologických postupov a podmienok uvedených v odbornom posudku a záverečnom stanovisku nebude mať posudzovaná činnosť negatívny vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie obyvateľov v záujmovom území.

V priebehu procesu posudzovania sa nezistili žiadne skutočnosti, ktoré by po realizácii opatrení navrhovaných v posudzovanom zámere a podmienok uvedených v záverečnom stanovisku závažným spôsobom ohrozovali niektorú zo zložiek životného prostredia alebo zdravie obyvateľov dotknutého územia.

Na MŽP SR bolo v priebehu posudzovania vplyvov doručených 11 písomných stanovísk od zástupcov zainteresovaných orgánov štátnej správy a samosprávnych orgánov, z ktorých ani jedno nebolo nesúhlasné, záznam z verejného prerokovania, odborný posudok podľa § 36 zákona a návrh záverečného stanoviska pre posudzovanú činnosť.

V rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona boli zhodnotené tie vplyvy na životné prostredie, ktoré bolo možné v tomto štádiu poznania predpokladať.

2. Odôvodnenie akceptovania alebo neakceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 zákona vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené dotknutou verejnosťou.

Všetky oboznámené a dotknuté subjekty predložili súhlasné stanoviská a realizáciu navrhovanej činnosti odporúčajú a prípadné pripomienky vyplývajúce z priebehu posudzovania sú zahrnuté do podmienok pre navrhovanú činnosť v časti VI. 3. tohto záverečného stanoviska. Na verejnom prerokovaní neboli vznesené žiadne námietky proti realizácii navrhovanej činnosti.

VIII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia SR
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
RNDr. Milena Okoličányiová

v súčinnosti

s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva
so sídlom v Banskej Bystrici

a

Ministerstvom hospodárstva SR, Sekciou priemyslu a obchodu

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Ministerstvo životného prostredia SR
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
RNDr. Gabriel Nižňanský
riaditeľ odboru

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava 06. 07. 2016.

IX. INFORMÁCIA PRE POVOĽUJÚCI ORGÁN O DOTKNUTEJ VEREJNOSTI

Dotknutá verejnosť je podľa § 3 písm. s) zákona verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a splňajúca požiadavky ustanovené v zákone má záujem na takom konaní.

Mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia je podľa § 3 písm. t) zákona občianske združenie, neinvestičný fond, nezisková organizácia poskytujúca verejnoprospešné služby okrem tej, ktorú založil štát, alebo nadácia založená na účel tvorby alebo ochrany životného prostredia alebo zachovania prírodných hodnôt.

Dotknutá verejnosť má podľa § 24 ods. 2 postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti alebo jej zmene, ak uplatní postup podľa § 24 odseku 3, t.j. prejaví záujem na navrhovanej činnosti alebo jej zmene a na konaní o jej povolení podaním odôvodneného písomného stanoviska k zámeru podľa § 23 ods. 4, odôvodnených pripomienok k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti alebo jej zmeny podľa § 30 ods. 6, odôvodneného písomného stanoviska k správe o hodnotení činnosti podľa § 35 ods. 2, odôvodneného písomného stanoviska k oznámeniu o zmene podľa § 29 ods. 9, alebo odseku 4, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z osobitného predpisu. Právo dotknutej verejnosti na priaznivé životné prostredie, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti alebo jej zmene postupom podľa odseku 3 alebo odseku 4, môže byť povolením navrhovanej činnosti alebo jej zmeny alebo následnou realizáciou navrhovanej činnosti alebo jej zmeny priamo dotknuté.

V procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti „Výroba biotenzidov - ramnolipidov“ nebola žiadna dotknutá verejnosť identifikovaná .

X. POUČENIE O ODVOLANÍ

1. Údaj, či je záverečné stanovisko konečným rozhodnutím alebo či sa proti nemu možno odvolať

Záverečné stanovisko je podľa § 37 rozhodnutím, ktoré je záväzné pre ďalšie povoloňovacie konanie. Právoplatnosťou záverečného stanoviska vzniká oprávnenie navrhovateľa navrhovanej činnosti, podať návrh na začatie povoloňovacieho konania k navrhovanej činnosti alebo jej zmene vo variante odsúhlasenom príslušným orgánom v záverečnom stanovisku.

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať rozklad podľa § 61 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

Verejnosť má podľa § 24 ods. 4 právo **podať odvolanie** proti záverečnému stanovisku aj vtedy, ak nebola účastníkom konania o vydaní záverečného stanoviska.

2. V akej lehote, na ktorý orgán a kde možno podať odvolanie

Rozklad proti tomuto rozhodnutiu je možné podať podľa § 61 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia dorúčením písomného vyhotovenia rozhodnutia účastníkovi konania.

V prípade verejnosti podľa § 24 ods. 4 zákona sa za deň doručenia rozhodnutia považuje pätnásť deň zverejnenia rozhodnutia vydaného v povinnom hodnotení podľa § 37 zákona.

3. Údaj, či záverečné stanovisko možno preskúmať súdom

Záverečné stanovisko je preskúmateľné súdom.